

Háztáji dolgaink

A DÉLMAGYARORSZÁG ÚJSÁGÍROINAK
ÁLLÁSFOGLALÁSA

Az utóbbi néhány hónap alatt mi, a Délmagyarország munkatársai, kétszer is meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a „szegedi tömegkommunikációs struktúra átalakítása” címén rólunk, ám nélkülünk igyekeztek meghatározó döntést hozni. Az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának „műhelyében” írásba foglalták, és a szegedi városi pártbizottság korábbi álláspontja ellenére immár kétszer megtárgyalták a két helyi napilap, a Délmagyarország és a Csongrád Megyei Hírlap összevonásának koncepcióját. Lapunk soráról-jövőjéről ugyancsak határozott elképzelése van az Ellenzéki Kerekasztal szegedi tárgyalóküldöttségének; a megyei lapok jövőjéről ajánlást fogalmazott meg a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöksége is.

Nekünk is van véleményünk. Röviddel a magyarországi szabad választások előtt — nézetünk szerint — a valamennyi választót megillető nyilvánosság megteremtésével kellene foglalkozni, s nem a két helyi napilap irracionális összevonása révén az MSZMP kétéves etikájú vagyonmentő akcióinak számát szaporítani. Ebben a megyében, ahol deklaráltan a párt reformszárnyához tartozók irányítják az MSZMP-t, s ahol két napilap működik, valóban kínálkozik a sajtóstruktúra átalakítása: a párt — szintén deklarált — önkorlátozása szellemében a 79 éves Délmagyarország, amely egész története során progresszív orgánus volt, az

MSZMP lapjából Szeged egész lakosságának lapjává válhatna.

Mi, a szerkesztőség 19 munkatársa, szükségesnek látjuk kinyilvánítani: a hagyományt is tisztelve, progresszív, a város és a környék egész lakosságát szakmai igényességgel tájékoztató, gazdasági érdekeltiségi alapon működtetett politikai napilapot kívánunk írni. Szakmai integritásunk azonos politikai integritásunkkal. Értelmezésünkben a progresszivitás az ország érdekét szem előtt tartó, demokráciára, szociális biztonságra törekvő, a baloldali liberalizmus értékeit követő politizálás jelent. A városi önállóság és öngazdálkodás híveiként, nem kívánunk egy szerves, életképtelen sajtókonglomerátumban” összevont megyei-városi MSZMP-orgánumban dolgozni, sőt kijelentjük: szakmai önállóságunkat gazdasági önállósággal is hangsúlyozni kívánjuk.

Az a meggyőződésünk, hogy a már elkezdődött választási küzdelemben a választók számára az információk esélyegyenlőséget így lehet elérni, ugyanerre lesz szükség a választások után kialakult, új társadalmi modellben is.

Sulyok Erzsébet, Podmaniczky Szilárd, Nyilas Péter, Chikán Ágnes, Mag Edit, Gyürki Ernő, Kalocsai Katalin, Kovács András, Varga Iván, Tóth Szeles István, Darvasi László, Nagy László, Pacsika Emília, Sandi István, Balogh Tamás, Gazdag István, Dlusztus Imre, Patáki Sándor, Turi József

Tegnap délután szerkesztőségünk munkaértekezleten, valamennyi munkatárs részvételével megvitatta 19 kollégánk főtebb közölt állásfoglalását. Alulírottak véleménye a következő lényeges pontokban eltér álláspontjuktól:

1. A Délmagyarország jövőjét oly módon képzeljük el, hogy a párttal stratégiai szövetségben álló, demokratikus, baloldali elkötelezettségű, városi napilap-napló funkciókat töltse be.

2. Szervezetileg a párttól, pártoktól függetlenül jelenjen meg, önálló gazdasági vállalkozásként, amely keretek között

viszont tudomásul vesszük az MSZMP-nek, illetve „jogutódjának” meglevő alapítóit-tulajdonosi jogosítványait.

3. A Délmagyarország progresszív hagyományainak folytatási kívánunk lenni, az ország társadalmi-gazdasági kibontakozásának szolgálatában. Az MSZMP reformeróival rokonszenvezünk, velük vállalunk szellemi-politikai közösséget, a realpolitika jegyében.

Böle István, Pálfi Katalin, Rafai Gábor, Szabó Magdolna, Szávay István, Sz. Simon István

Exportpályázók fóruma

Ingyen nincs információ

— Halló... 23-959?

— Itt a Külkereskedelmi Oktatási és Továbbképző Kft. dél-alföldi irodájának üzenetrögzítője beszél. Amennyiben az exportpályázók fóruma iránt érdeklődik, közöljük, hogy a rendezvény szeptember 7-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdődik Szegeden, a Deák Ferenc Gimnáziumban (József Attila sugárút 118-120.). Részvételi díj 1100 forint, jelentkezéseket a helyszínen is elfogadjuk...

Az igazán profi előkészítés után gyengébb folytatás következett, de nem a rendezők hibájából. A budapesti előadók autóját Kecskeméten egy útépítés, pontosabban két kupac friss aszfalt, több mint 40 percig váratott. A szervezők nevében Nagy Tibor irodavezető próbálta tartani a frontot, s így igazán részletes ismertetést kaptak a résztvevők a kft. területi irodájának tevékenységéről. Jutott idő néhány kérdésre is.

— Félnapos tanfolyamért ennyi pénz?

— Erdemi információt már senki sem kaphat ingyen. Egyébként 40 oldalas, igen részletes jogszabályi tájékoztatót is kap minden résztvevő.

— Hányan jelentkeztek előzetesen?

— Kilencvenen. Vállalatok, kisközvetkezők munkatársai, vezetői és a magánvállalkozók. Bajáról, Dunapatajról, Gyomaendrődről, az egész Dél-Magyarországról. A helyszínen jelentkezéssel együtt, több mint százán vagyunk.

— A program?

— A késés miatt valamelyest rövidül, de az előadók változtatlanok. A kérdésekre, illetve a pályázat összeállításának technikai kérdéseire mindenképpen lesz elég idő.

Tizenegy óra után néhányan már elvesztették a türelmüket, egy feltételezték a türelmetlenkedőre, hogy a pénzt követelte. Az előzetesen bejelentett, 15 perces késés helyett, végül negyed tizenkettőkor kezdődött az első előadás.

Neményi László, a Kereskedelmi Minisztérium főcsoportfőnöke az exportpályázati rendszerrel kapcsolatban kiemelte, hogy ez azon nagyon ritka szabályozás közé tartozik, amely három évet megélve is működőképes. A botladozó indulás után — fél év alatt alig négy-öt pályázó —, ma már megtalálták a helyüket. Több mint hatszáz pályázat el, a gazdálkodó szervezetek teljesítik a preferenciák fejében vállalt kötelezettségeket. (A fejlesztés egészének öt éven belül meg kell térülnie a többletexportból.) A gazdaság életkítésén túlmenően, a tényleges eredmény, az egymilliárd dollár értékű exporttöbblet, egyértelműen a siker bizonyítéka.

Ma mégis változtatni akarnak. Az ok? Jelenleg az Ipari Minisztérium és az OMFB is hirdeti különböző pályázatokat, nagyon hasonló célokkal, illetve követelményekkel. Legalább három bírálóbizottság működik, esetenként ugyanazokkal az emberekkel. A módosított pályázati rendszerben —

mint egyenrangú cél — a műszaki fejlesztés is belép, az exportbővítés mellé. „Teljes jogú tagként” fogadják a termelő és nem termelő infrastruktúrával — például idegenforgalommal — kapcsolatos fejlesztéseket is. Gyakorlatilag mindaz befér, ami többletdevizát hozhat.

A vállalkozások életkítésével kapcsolatban eddig már sok minden elhangzott, de ennek legegyszerűbb módja — mióta azt a főcsoportfőnök kitalálta — a pénz. A kormányzat kétmilliárd forintot célozott erre kíván fordítani. Nem kell azonban egy újabb „vállalkozást életkítő” pályázat, hiszen a korábbi, a már összevont rendszer kritériumai szinte teljesen meggyőzőek a vállalkozók elgondolásaival.

Palotás János, a Vállalkozók Országos Szövetségének elnöke visszafogottabban beszélt. Ő már azt is eredménynek tartotta, ha a változás után nem lesz elmentés a kormányzat és a vállalkozók szándéka. Eddig nagyvállalatok külön osztályai foglalkoztak azzal, hogyan lehet a közös kalapból pályázatokkal, kapcsolatokkal, vagy egyszerűen sárral pénz elcsalogatni. A vállalkozók esetében ez most a VOSZ feladata. A pályázati rendszerrel kapcsolatban kiemelte, hogy a belpiac is nagyon fontos, aki itthon tud valamit felmutatni, az épp úgy szolgálhatja a közös célt, mint az, aki exportál. Igazából egyetlen kritérium létezik: a nyereség.

Kovács András

Bizalom és biztonság

Elutazott hazánkából
a brit védelmi miniszter

Csütörtökön elutazott Budapestről Tom King, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság védelmi minisztere, aki Kárpáti Ferenc vezérrezdes, honvédelmi miniszter meghívására, küldöttség élén négy napos hivatalos látogatást tett Magyarországon.

*

A brit miniszter és kísérete magyarországi látogatása alkalmával tárgyalásokat folytatott a Honvédelmi Minisztériumban; áttekintették az európai katonai bizalom- és biztonságerősítés terén elért eredményeket, illetve a két ország törekvéseit az enyhülés továbbvitelében. Felmérték azokat a területeket, amelyeken az európai enyhülés folyamatok megvalósítható a két különböző katonai tömbhöz tartozó magyar és brit hadsereg kapcsolatfelvétele.

Megyéinket képviselik

A közelgő demokratikus országgyűlési választások szempontjából rendkívül hasznosak voltak az MSZMP kongresszusának küldöttválasztási tapasztalatai — hangsúlyozta Novák Halász Anna, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának titkára, tegnapi sajtótájékoztatóján. Olyan új arcok, egyéniségek tűntek fel — mondta —, akikre a választások során majd később is támaszkodhat a párt.

A megyék az ott élő MSZMP-tagok létszámától függően kaptak „helyeket” a kongresszusra; ennek megfelelően Csongrád megye 55 főt delegálhat erre az igen nagy belpolitikai jelentőségű tanácskozásra. Mint olvasóinkat korábban is tájékoztattuk, e hét végén zárul le a szegedi küldöttök megválasztása; Szegedről és vonzáskörzetéből összesen 26 fő vehet részt a pártkongresszuson.

Csongrád megye többi részéből viszont a 29 küldöttet már megválasztották; a korábbi gyakorlatól eltérően teljesen demokratikus módszerrel. Bizonyos mennyiségű tá-

mogató aláírás szükségeltetett a jelöléshez, a tényleges „küldöttségről” pedig pártszavazás döntött, melyen a tapasztalatok szerint — a színhelytől függően — 60-80 százalékos volt a részvételi arány.

E 29 küldött névsora a következő. Kistelek: Pap István, Szamosvári Jenő, Mórhalom: Szűcs István, Üllés-Forráskút: Ocskó Lajos, Mindszent: Deák László, Csongrád: Fábián György, Juhász Tibor, Thirring Ákos, Szentest: Dóczi Gábor, Demeter Attila, Szarvas Pál, Keszér Imre, Czabarka János, Faragó László, Makra László, Csongrád Megyei Tanács — megyei rendőr-főkapitányság: Rákos István, Hódmezővásárhely: Ocsák Miklós, Huszár Imre, Fritz Péter, Erdély: Miklós, Szabó István, Pálkövi Mihály, Tóth Sándor, Csánádpalota-Kövegy: Rácz János, Makó: Borbély Sándorné, Elefánti György, Almás: Bálint, Kucsora István, Oláh Sándor.

A szegedi küldöttválasztás tegnap zárult le; annak eredményéről a választási bizottság értekezése után tájékoztatjuk olvasóinkat.

Volvoéknál így csinálják

1. Ha vevő érkezik

Volvo. Egy a világ sok, ismert autómárkájá közül. Hatvan esztendeje, hogy ez a név berobbant a gépkocsipiacra; három év kitartó kutató- és fejlesztőmunka után 1927-ben gördült ki az első széria a göteborgi gyár kapuján. Egy évre rá már az első export is elhagyta az országot, s az azóta tartó, egyre növekvő népszerűségnek köszönhetően, ma már a termékek 80 százaléka Svédországon kívül talál gazdára. A Volvo meghódította a kényes és igényes USA piacát, olyannyira, hogy az export 27 százalékát a jobbnál jobb kínálatból kényük-kedvük szerint válogatható amerikaiak veszik meg, nem sokkal maradnak le mögöttük az angolok, s szorgalmas vevő Nyugat-Európa több országa mellett Dél-Amerika, Ázsia és Ausztrália is. Őmlük hát a pénz az országba a „Volvo Group” jóvoltából: tavaly 96 639 millió svéd koronát „zsebeltek be”, a vállalat nyeresége pedig több mint 1000 millió korona volt. Hogy mi a titka a nem éppen olcsó járművek népszerűségének? Ők úgy tartják, ez három szóval összefoglalható: „Minőség, biztonság, időtállóság.”

Az Európa szívéből, saját kerekén és hajón érkező vonatot mindig hoz olyan utasokat, akiknek uticéljuk a Volvo gyár gépkocsitárodá központja. Az éjszakai utazástól gyűrődött, morcos emberek mind igyekeznek kifelé az állomásépületből, három család ténfereg csak bizonytalanul a váróteremben. Az angolok veszik észre először a telefonfülkéket, a talpraesett asszonyka máris intézkedik: férj, gyerek, csomagok a padra, ő pedig némi apró fölmutatása után társasáza is az 59-28-49-es számot. A mögötte állók figyelnek, hisz hamarosan ezt teszik ők is. Mert itt, kérem, meg van szervezve minden: a gyár taxikat küld az aznpra odarendelt, kedves vevők elé.

A Center a világ egyik legmodernebb átadóépülete — állítja a cég —, ahol a föld másik végéből érkezett utas is elégánsan, kényelmesen eltöltheti órákat

akár. Ehet, ihat, tisztálkodhat, emellett persze személyre szóló bánásmódban részesül. A pult mögött ülő hölgy több nyelven beszél. Legnagyobb meglepetésünkre — nevünk hallatán — magyarul szólal meg: — Már vártuk önöket.

S míg csodálkozunk, milyen kicsi a világ, az ürességtől szinte kongó teremben egy idős hölgy is oda-dugja a fejét: — Szintén magyarok?

Ő Amerikából jött, percek múlva viszi is a kocsiját. Mi, rövid adminisztrációs ügyintézés után szét-nézünk az épületben, ajludozunk a helybeli alkatrészüzet árain: ugyanaz a csomagtartó, üléshuzat, festék, megymás jóval olcsóbb a túlparton. Pár perc múlva a hangszóróból halljuk: az idős hölgyet szólítják, mivel az üvegajtó mögötti csarnokban a kocsit előállt. Együtt keressük a fehér 740-est, kék huzattal, ám csak leírhatatlan küllemű üléseket látunk. Talán akkor állók a legközelebb az igazsághoz, ha azt mondom: olyan fölmosórongszerű szövettel. Nagy hurkolású, sötét és világosszürke anyag. Hajdani honfitársnőnknek sirhantékja támad: ennyi pénzért évekig ezt a förtelmet elnézni! Aligha lehet már tenni bármit — kesereg, de reklamál... Az elegáns, öntönös alkalmazott egy kezdő ifjút szalajt, amolyan összekötő műhely és „üzletlér” között. Sejtelve

sincs, hogy történhetett: belátja, ez a szín minden, csak nem kék. Kisfőnök jó: nem érti. A nagy főnök tárgyal, ebédel, tanakodik, majd kisúti: az amerikai szövettípusoknak — más a kód számuk, mint az európai modelleké, az ottani emberek adta le hibásan a rendelőst.

— Ez a kocsi, kérem, névre készült, a kért extrákkal, nem tudunk mit tenni...

— Alkalmi ismerősünk már ott tart: így ez a kocsi nem is kell. Hangot is ad elhátározásának.

— Esetleg, ha fizetik a szövet minőségéből adódó árkülönbözetet, és van idejük várni... Utánanézek.

Fél óra múlva — nem hiszek a szememnek — az udvaron állók között megpillantom ugyanazt a kocsit az ismert rendszámmal, a megállmodott kék plüss-ülésekkel.

Az angol hölgy, bár előtünk érkezett, egyre csak szaladgál a csarnokban, kislánya visít az unalomtól, férje éppoly megadóan, engedelmesen álldogál, mint a pályaudvaron.

— Rendeltünk tetőablakot, kifizettük, és most ideadják nekem ablak nélkül... — magyarázza könnyes szemmel.

Ezt hogy oldják meg, elképzelni sem tudom. Mindenesetre mi már vidámban nézünk elébe a vásárlók számára rendezett gyárlátogatásnak.

Chikán Ágnes

Újabb tájvédelmi körzetek

Újabb tájvédelmi körzetek kijelöléséről határozott a környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter.

Ritka vulkáni felszíni képződmények, sajátos tengeri üledéklerakódások találhatók a mintegy 7 ezer hektáros Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet területén, ahol 500 hektárt fokozott védelem alá helyeznek. Gazdag élővilág, háborítatlan gyepterület, pusztafüves legelők, sziklafüves részek, ritka növények, növényfajtaulások jellemzik a vidéket.

Az andezit- és bazaltvulkánosság sajátos jeleit mutatja a földfelszín a mintegy 7 ezer hektáros Karancs-Medves Tájvédelmi körzetben, ahol szintén körülbelül 500 hektár a fokozottan védett terület.

A még háborítatlan sztyeppvidék gazdag növény- és állatvilága, a természetpusztai környezetben élő tűzok előfordulás indokolja elsősorban a harmadik tájpusztafüves legelők, sziklafüves részek, ritka növények, növényfajtaulások jellemzik a vidéket.